

20-35/26/1954.

A MINISZTERIUM MEGSZÜNT
az 1953. évi LXV. tv. 28. §-ára
figyelemmel

STIGORUAN TITKOS! 22

A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG BELÜGYMINISZTERHELYETTESÉNEK
26 számú UTASÍTÁSA

Budapest, 1954. október 5-én.

Tárgy: Az őrsök vizsgálati munkájának szabályozása.

Az 1954. évi V. tv. egyes rendelkezéseinek végrehajtása tárgyában 1954. évi augusztus hó 4-én 20-130/1954.sz. alatt kiadott utasításomban az őrsök nyomozati és vizsgálati munkája nem nyert külön szabályozást.

A Büntető Perrendtartás 91/B.§.-a terheltté nyilvánítástól, a 135.§.-a pedig a nyomozás befejezéséről készítendő határozat hozatalát a nyomozóhatóságra bízva, ami azt eredményezte, hogy az őrsök az általuk folytatott nyomozások iratait több esetben is kénytelenek határozatok hozatala végett betérjesztetni a járási osztályhoz, ami veszélyezteti a nyomozásnak határidőben történő befejezését.

Rendőrőrseink az elmúlt idők során eredményesen vették ki részüket a bűnözők elleni harcban, a bűnözés megelőzése és felderítése terén is egyre inkább önálló gazdáivá válnak területüknek. Ezt az önállóságot és az ezzel járó felelősséget kívánom fokozni, amidőn a bűnügyek nyomozási határidejének lerövidítése, a gyorsabb és eredményesebb bűnüldözés érdekében a Legfőbb Ügyész elvtárral egyetértésben az alábbiakat rendelem:

1./ Ha bűnügyben a panaszt az őrs veszi fel, akkor azt a nyomozás elrendelése végett a Belügyminiszterhelyettes elvtárs által 1954. évi április hó 13-án kiadott 2.sz. parancsban foglaltak szerint köteles az illetékes járási osztályhoz betérjesztetni és kérni a nyomozás elrendelését. A járási osztály az őrs által hozzá betérjesztett panaszt elbírálja és ha abból hitelt érdemlően nem állapítható meg bűncselekmény elkövetésének alapos gyanúja, előzetes ellenőrzést rendel el, amelynek foganatosítását vagy maga végzi el, vagy ha az úgy a hatásköri utasítás értelmében az őrs hatáskörébe tartozik, kiejtja az őrsnek részletes írásbeli utasítással.

Ha a panaszt a járási osztály veszi fel és az ügy hatáskörileg őrshöz tartozik, a járási osztály elkészíti a nyomozást elrendelő határozatot, részletes írásbeli utasítást ad az egyes nyomozati cselekmények végzésére és foganatosítás végett kiejtja a területileg illetékes őrsnek.

2./ Amikor az összegyűjtött bizonyítékok alapján a nyomozást folytató területfelelős megállapította, hogy a bűncselekményt meghatározott személy követte el, akkor a Bp. 91/B.§.-a értelmében elkészíti a terheltekénti felelősségre vonásról szóló határozatot, amit az őrsparancsnok, vagy tartós távolléte esetén a helyettese hagy jóvá.

Ha a terhelt az őrs székhelyén lakik, vagy az őrsre történő beidézése nehézségekbe nem ütközik, a határozatot az őrsparancsnok, vagy helyettese készítse el és azt az őrsre beidézett terhelt előtt hirdesse ki. Az őrs székhelyétől

távolabb fekvő helyeken a nyomozást folytató területfelelős, vagy körzeti megbizott köteles a határozatot a terhelt előtt kihirdetni, a kihirdetés tényét a határozat aláírásával elismertetni és felhívni a figyelmét arra, hogy a határozat ellen a Bp. 136.§.-a értelmében panasszal élhet.

Ha a terhelt a határozat ellen panasszal élt, panaszát jegyzőkönyvbe kell foglalni és az ügyről készült részletes jelentéssel együtt be kell terjeszteni a járási osztályhoz az ügyészhez történő továbbítás végett. A terheltnek a terheltté nyilvánító határozat ellen előterjesztett esetleges panaszra háláztató hatállyal nem bír, tehát az ügy nyomozásának továbbfolytatását nem akadályozza.

- 3./ Ha az őrs által folytatott nyomozás során a terhelt őrizetbevétele válik szükségessé, ezt a tényt az őrsparancsnok köteles nyomban távbeszélőn jelenteni az illetékes járási osztály vezetőjének, aki az őrizetbevétel engedélyezése kérdésében az 1954. évi április hó 13-án kelt 2.sz. Belügyminiszter-helyettesi parancs és a Szolgálati Szabályzat idevonatkozó rendelkezései szerint jár el.

A nyomozás során egyes nyomozati cselekmények végzéséhez szükséges határozatokat /házkeresés, személymozgás, lefoglalás, stb./ a területfelelős, vagy körzeti megbizott készíti el és az őrsparancsnok, vagy helyettese hagyja jóvá.

- 4./ Ha az eljáró rendőr a nyomozást befejezte, az iratokat bemutatja az őrsparancsnoknak, vagy helyettesének. Ha az őrsparancsnok, vagy helyettese további nyomozati teendők elvégzését nem tartja szükségesnek, utasítást ad a területfelelősnek, vagy körzeti megbizottnak, hogy készítse el a nyomozás befejezéséről szóló határozatot. A határozatot az őrsparancsnok, vagy tartós távolléte esetén helyettese hagyja jóvá.

A nyomozás befejezéséről szóló határozatot a területfelelős, vagy körzeti megbizott hirdeti ki a terhelt előtt és utána nyomban ismerteti a nyomozás iratait. Ha a terhelt az iratok ismertetése után a nyomozás kiegészítését kéri, annak foganatosítása felől az őrsparancsnok, vagy helyettese dönt. Ha a nyomozás kiegészítésének elutasítása válik szükségessé, az erről szóló határozatot a területfelelőssel, vagy körzeti megbizottal elkészítetteti. A határozatot az őrsparancsnok, tartós távolléte esetén pedig helyettese hagyja jóvá.

A befejezett nyomozás iratait az őrs nem küldheti meg közvetlenül az ügyésznek, hanem köteles felülvizsgálat és jóváhagyás végett betérjeszteni a járási osztályhoz. Ha a járási osztály egyes nyomozati cselekmények elvégzését még szükségesnek tartja, a nyomozás iratait visszaküldi az őrsnek és részletes írásbeli eligazítást ad az általa elrendelt nyomozati cselekmények mikénti lefolytatására. Ilyen esetben a járási osztály által elrendelt és a pótnyomozás során felvett iratokat ismét ismertetni kell a terhelt előtt és ha a pótnyomozás következtében a tényállás lényegesen megváltozott, amely

tényállás eltér a már elkészített befejező határozatban rögzített tényállástól, az őrs újból készítsen nyomozást befejező határozatot.

Ha a pótnyomozás a nyomozást befejező határozatban foglalt tényállást csak csekély részben változtatja meg, akkor a változást a határozatra pótlólag kell rávezetni. Ha pedig a pótnyomozás eredménye a tényálláson változást nem idézett elő, akkor ezt a tényt kell a nyomozást befejező határozaton feltüntetni.

- 5./ Ha az őrs által folytatott nyomozás során lakhelykutatás elrendelése válik szükségessé, az erre irányuló kérelmet a járási osztályhoz kell betérjeszteni, ahol határozni az elrendelés felől. Elfogató parancs kibocsátása végett az őrs szintén a járási osztályhoz köteles fordulni, ahol az ügyész jóváhagyásától függően határozni az elfogató parancs kibocsátása iránt.

Ha az őrs által folytatott nyomozás során egyes nyomozati cselekmények végzésére más őrsöt kell megkeresni, az őrs saját járása területén a megkeresését másik őrsnek közvetlenül küldje meg. Ha a megkeresést fogadó őrs más járás, vagy megye területén van, akkor a megkeresést csak a járási osztályon keresztül lehet továbbítani.

- 6./ Az őrsök nyomozati munkájával kapcsolatban a járási osztály közrendvédelmi parancsnokának feladata a következő:

- a./ az őrsök által felvett és a járási osztályhoz nyomozás elrendelés végett betérjesztett panaszokat átvizsgálja,
- b./ elkészíti a nyomozást elrendelő határozatot és jóváhagyás végett az osztály vezetőjének referálja,
- c./ előzetes ellenőrzés elrendelésekor részletes írásbeli utasítást ad annak mikénti lefolytatására,
- d./ nyomozás elrendelésekor részletes írásbeli utasítást ad az egyes nyomozati cselekmények végzésére,
- e./ átvizsgálja az őrsök által betérjesztett nyomozati iratokat, befejező, megszüntető és felfüggesztő határozatokat,
- f./ intézkedik az esetleg szükségessé váló pótnyomozás elrendeléséről, vagy az iratnak az ügyésséghez történő továbbításáról,
- g./ intézi a lakhelykutatás és az elfogató parancs kibocsátásával kapcsolatos teendőket,
- h./ továbbítja az ügyész felé a terhelt által a nyomozás során egyes nyomozati cselekmények miatt tett esetleges panaszokat,
- i./ átvizsgálja és továbbítja az őrsök által más járás, vagy megye területére küldött bűnügyi megkereséseket,

j./ intézkedik az őrök által kért tárgykörözések elrendeléséről,

k./ kiszállások útján személyesen ellenőrzi az őrök bűnügyi és körözési munkáit.

7./ A közrendvédelmi parancsnok az őrök felé irányuló, nyomozással kapcsolatos elvi utasításokat, valamint az őröktől érkezett és általa más hatóságok felé továbbított ügyiratokat, határozatokat az osztály vezetőjének vagy rendőri helyettesének referálja és vele jóváhagyatja.

A közrendvédelmi parancsnok tartson szoros kapcsolatot a bűnügyi alosztály vezetőjével és vele beszélje meg a fontosabb ügyeket, tájékoztassa az őrökön folyó bűnügyi munkáról. Tartson szoros kapcsolatot a járási ügyész-szel és az őrök nyomozati munkájával kapcsolatos saját és ügyészi észrevételeket az őrparancsnoki értekezleteken, valamint az őrökre történő kiszállásain tudatosítsa.

Nehéz és felelősségteljes munkát jelent őrseink számára az új feladatok helyes megoldása. őrseink ezzel a nyomozhatóságok részére fenntartott cselekményeket fog-nak végezni. Hogy az a téren várható kezdeti nehézségekkel eredményesen tudjanak megküzdeni, a rendőri vezető és a bűnügyi munka területén szolgálatot teljesítő elvtársaknak is állandó ellenőrzést, konkrét, gyakorlati segítségét kell, hogy nyújtsanak az élet számtalan változatban felmerülő vitás kérdéseinek megoldásában.

A járási bűnügyi alosztály vezetője a közrendvédelmi parancsnokkal történt előzetes megbeszélés után előre határozza meg azokat a napokat, amikor az őröket patronáló nyomozók az őrre kiszállnak és ezt az időpontot hozza előzetesen tudomására az őrparancsnoknak, hogy az előkészíthesse az őrre ezen ügyekben kihallgatandó személyeket. A patronáló nyomozó személyes közreműködésével segítse és oktassa az őrön szolgálatot teljesítő elvtársakat.

8./ Felhívom, hogy jelen utasításomat tegye oktatás tárgyává az összes bűnügyi munkában foglalkoztatott elvtárs előtt. Ezen utasítással kapcsolatban gondoskodják arról, hogy a közrendvédelmi parancsnok, annak beosztottjai és az őrökön szolgálatot teljesítő elvtársak elsajátítsák az egységes szerkezetbe foglalt büntető perrendtartásnak a nyomozásra vonatkozó részeit és annak végrehajtása tárgyában 1954. évi augusztus 4-én kelt 20.1307/1954. sz. alatt kiadott utasításomat és kísérje figyelemmel annak gyakorlati végrehajtását. Gondoskodják arról, hogy a vizsgálati munkával kapcsolatban a jövőben esetleg kiadásra kerülő utasításaimat és bűnügyi irányelveket a közrendvédelmi beosztottak és az őrön szolgálatot teljesítő elvtársak is elsajátítsák.

Jelen utasításom a közlekedést és gépjárműveket ellenőrző csoportok nyomozati és vizsgálati munkájára is egyértelműen vonatkozik.

POCZE TIBOR s.k.
r. vezérőrnagy
Magyar Népköztársaság Belügyminiszter
helyettese.

Felterjesztem: Belügyminiszter elvtársnak

Kapják: Miniszterhelyettesek,
O.R.K. vez. helyettesek,
O.R.K. valamennyi osztályvezetője,
a budapesti és valamennyi megyei főosztályvezető
és rendőri helyettese,
valamennyi járási, városi, városi kerületi osztályvezető,
valamennyi rendőrőrs parancsnoka.